

10 dilemmaer om hash og unge

HVAD MENER DU?

Komiteen for Sundhedsoplysning

 Sundhedsstyrelsen

Problemet nærmer sig

"Min datter, som går i 8. klasse, fortæller, at nogle af eleverne i parallelklassen er begyndt at ryge hash. Mon de også er i hendes klasse?"

Problemet nærmer sig

Kan faren her gøre noget for at forebygge, at datteren begynder at ryge hash, hvis det bliver 'normalt' i klassen?

- *Faren kan gøre meget, fx forbyde datteren at gå til fest i parallelklassen.*
- *Faren kan tage problemet op på næste forældremøde og undersøge, om der er en fælles holdning til problemet.*
- *Uanset hvad forældrene gør, betyder det ikke ret meget nu. Det er kammeraterne, der har størst indflydelse.*

Klar til fest?

"Min søn er på vej til fest. Jeg har hørt, at et par af hans kammerater har prøvet hash. Gad vide om han kan sige nej, hvis han får det tilbudt?"

Klar til fest?

Hvad kan forældrene her gøre eller sige for at ruste deres søn mod gruppepresset?

1. *Forældrene kan tale til hans fornuft. Gode argumenter virker bedst.*
2. *Forældrene kan med fordel love ham en belønning, hvis han lader være med at ryge hash.*
3. *Forældrene skal ikke sige noget. Faren for, at han begynder at ryge hash, er nok vildt overdrevet.*

Tegn på rus

"Da min søn kom hjem fra fest i nat, virkede han påvirket og undgik mit blik. Jeg er i tvivl, om det var på grund af hash."

Tegn på rus

Moren har mistanke om, at sønnen har røget hash.
Hvilke tegn skal hun kigge efter?

1. *De typiske tegn er røde øjne, langsomme bevægelser, snøvlede tale og 'ædeflip'. På langt sigt kan sønnen blive mere sløv og indadvendt.*
2. *Moren skal ikke holde sin søn under observation. Hun må spørge ham direkte, og hvis han benægter, må hun stole på det. Tillid er vigtig.*
3. *Kig på de unges øvrige livsstil. Hvis kammeraterne fx ryger og drikker alkohol, er det sandsynligt, at sønnen også gør det. Og hash kan også være inde i billedet.*

Mistanke og kontrol

A person is seen from the side, sitting at a desk and playing a first-person shooter game on a laptop. The laptop screen shows a virtual environment with blue walls and a pool of water. The person's hands are on the keyboard and mouse. On the desk, there is a glass of water, a mug, a box of tissues, and a mobile phone.

"Min søn er blevet mere passiv og har isoleret sig med computeren. Jeg har mistanke om, at han ryger hash, men han benægter. Hvordan kan jeg finde ud af, om han taler sandt?"

Mistanke og kontrol

Moren er tydeligt nervøs for, om hendes 15-årige søn ryger hash. Hvad skal hun gøre?

1. *Når hun ikke kan få et sikkert svar fra drengen selv, er hun nødt til at tjekke ham og lede hans skuffer igennem for at finde tegn på, om han ryger hash.*
2. *Hun kan ikke gøre noget. Kontrol vil ødelægge tilliden mellem dem. Moren må leve med usikkerheden. Han ved, at han kan komme, hvis han har problemer.*
3. *Snak med ham. Fortæl ham, hvad hun er bange for. Lad ham sige, om der er hold i det.*

Når man bor i et glashus...

"I drikker da selv rødvin hver dag – så hvorfor skulle jeg høre på jer? Alkohol er meget mere skadelig end hash."

Bor i et glashus...

Forældrene drikker rødvin hver dag. Nu er de i tvivl, om de kan tillade sig at blande sig i datterens forbrug af rusmidler.

1. *Forældrene har både ret og pligt til at sætte rammer. Der er forskel på at være voksen og være et ungt menneske, der er i færd med at kvalificere sig til fremtiden.*
2. *Når forældrene ikke kan være gode rollemodeller, bør de blande sig udenom. De gør bare ondt værre.*
3. *Forældrene skal ikke selv tale med datteren. De skal i stedet prøve at få en pædagog eller en lærer til at tage samtalen.*

Jeg tog ikke selv skade!

"Jeg har selv røget hash, da jeg var ung. Det gjorde vi alle sammen i 70'erne. Og vi tog sgu ikke skade."

Jeg tog ikke selv skade!

Denne far accepterer hashrygning. Hvordan tror du, det påvirker sønnen?

1. *Der er større risiko for, at sønnen ryger hash, fordi faren har en accepterende holdning til det.*
2. *Risikoen for, at sønnen ryger hash, bliver hverken større eller mindre af, at faren accepterer det. Det er kammeraterne, det kommer an på.*
3. *Risikoen for, at sønnen ryger hash, bliver mindre. Unge vil ikke ligne deres forældre.*

I dårligt selskab

"Da vi flyttede, og vores søn kom i en ny skole, begyndte problemerne. I den nye klasse ryger de hash til festerne. Han er også selv begyndt."

I dårligt selskab

Sønnen ryger hash åbenlyst. Forældrene overvejer at flytte ham til en ny skole. Men sønnen vil ikke. Skal de trumfe det igennem alligevel?

1. *Forældrene må stå fast og få ham væk fra det skadelige rusmiddel miljø.*
2. *Hvis forældrene flytter ham mod hans vilje, vil han i trods fortsætte med både hashrygning og omgang med vennerne.*
3. *Forældrene kan tale med ham og give ham en chance for at rette op. Men sæt en tidsfrist på, så han mærker, at det er alvor.*

Ud af ensomheden

A photograph of two young women sitting and talking. The woman on the left has long blonde hair and is wearing a bright green top under a dark grey cardigan. The woman on the right has long red hair and is seen in profile, wearing a dark top. They are in a room with a blue radiator and a lit candle on a shelf in the background.

"Min datter, som før var meget ensom, har endelig fået en veninde. Men veninden har mange problemer – jeg tror også, hun ryger hash en gang imellem."

Ud af ensomheden

Moren frygter, at veninden skal påvirke datteren i en uheldig retning. Er en 'problem-ven' bedre end ingen ven, når man er ung og ensom?

1. *Nej, 'problem-venner' kan skaffe flere problemer. Moren bør sætte en stopper for venindeforholdet. Også selv om det betyder et skoleskift.*
2. *Moren bør tale med pigerne om problemet. Først og fremmest datteren, men også veninden.*
3. *Moren kan ikke gøre noget. Datteren vælger selv sine venner. Moren må bare håbe på, at hun har givet datteren tilstrækkelig ballast til at tage fornuftige valg.*

Pjækkeri

*"Min søn ryger hash og
pjækker ofte fra skole.
Jeg er bange for, at han
skal droppe helt ud og
ikke få en uddannelse."*

Pjækkeri

Hvad skal denne far gøre?

- 1. Tal med skolen om, hvad de i fællesskab kan gøre.*
- 2. Tag det roligt og se tiden an. Masser af unge har en periode, hvor de flipper ud – og så vokser de fra det, og kommer ind på sporet igen. Faren skal ikke gøre noget.*
- 3. Aftal en fast ugeplan med sønnen, så hans tid bliver fyldt op med skole, lektier og fritidsinteresser. Og følg op på den.*

På politistationen

"Vores 15-årige søn er taget for at sælge et par gram hash på skolen. Politiet tog ham ind til en afhøring og ville derefter tale med os."

På politistationen

Hvad skal eller kan forældrene gøre i denne situation?

1. *Gør det så flovt for sønnen som muligt. Det er vigtigt, at drengen mærker konsekvenser af sine handlinger.*
2. *Skyld og straf nytter ikke noget. Forældrene må tage sig af drengen og sørge for, at han skifter miljø med det samme. Forsøg med et skoleskift, efterskole eller lignende.*
3. *Gør ingenting. Forældrene har ingen indflydelse alligevel. De kan blot sørge for at få et godt liv selv.*

Oplæg til fælles diskussion

8. klasse:

- Skal hash være med i klassens politik om rusmidler?
- Hvordan kan vi som forældregruppe hjælpe hinanden?
- Hvilke aftaler skal forældregruppen have?

9. klasse:

- Hvad kan vi som forældre gøre i fremtiden, når vores unge spredes over flere skoler?
- Hvad kan vi samarbejde om i fremtiden?
- Skal vi ringe til hinanden, når der opstår problemer?

Modeloptagelser: Fotograf Signe Vad

*Tak til de unge, der medvirker som
modeller på billederne.*